

Wprowadzenie	5
I. Koleje prowincji poznańskiej i śląskiej na tle kolei na świecie	19
1.1. Systemy kolejowe na świecie	19
1.2. Koleje prowincji poznańskiej i śląskiej jako element systemu kolei państwa pruskiego	26
II. Inicjatywy budowy linii kolejowych	39
2.1. Wybrane inicjatywy kolejowe w prowincjach poznańskiej i śląskiej	40
2.2. Postacie inicjujące budowę linii kolejowych w prowincjach poznańskiej i śląskiej	51
2.3. Udział komitetów w pracach przedwstępnych	53
III. Struktury organizacyjne oraz postacie administracji kolejowej na szczeblu ministerialnym	57
3.1. Hierarchia urzędnicza w administracji kolejowej	57
3.2. Ministerstwo i zakres czynności Wydziału Kolejowego	59
3.3. Wybrane postacie na szczeblu ministerialnym, zasłużone w procesie powstawania kolei w prowincjach poznańskiej i śląskiej	85
IV. Dyrekcje kolei, ich struktury organizacyjne, postacie i podstawowe mechanizmy funkcjonowania	89
4.1. Dyrekcje kolei i ich struktura organizacyjna	89
4.1.1. Dyrekcja Kolei we Wrocławiu	91
4.1.2. Królewska Dyrekcja Kolei Wschodniej w Bydgoszczy	98
4.1.3. Królewska Dyrekcja Kolei w Katowicach	101
4.1.4. Królewska Dyrekcja Kolei w Poznaniu	106
4.2. Wybrane postacie zatrudnione w dyrekcjach kolejowych w prowincjach poznańskiej i śląskiej	108
4.3. Podstawowe działania dyrekcji kolei w zakresie funkcjonowania kolei	111
4.4. Działania dyrekcji kolei podczas budowy linii kolejowej	114
V. Władze i administracja państwa a sprawy kolejnictwa	125
5.1. Rola Sejmu Pruskiego i monarchy w procesie powstawania kolei	125
5.2. Ministerstwo w procesie powstawania kolei	130
5.3. Naczelný prezes prowincji i sejm prowincjonalny jako ogniwo w rozwoju kolei	133
5.4. Prezydium rejencji i jego rola w procesie powstawania i funkcjonowania kolei	136

5.5. Starostwa powiatowe w procesie powstawania i funkcjonowania kolei	142
5.6. Władze miejskie w procesie powstawania i funkcjonowania kolei	145
5.7. Droga zawodowa wyższych urzędników państwowych zatrudnionych przy powstawaniu kolei	150
VI. Materialne dziedzictwo kolei w prowincjach poznańskiej i śląskiej	155
6.1. Obiekty inżynieryjne	156
6.1.1. Budownictwo obiektów mostowych w XIX i na początku XX wieku	156
6.1.2. Kolejowe obiekty mostowe w prowincjach poznańskiej i śląskiej do 1914 roku	160
6.1.3. Budownictwo górskich tuneli kolejowych w XIX i początku XX wieku	182
6.1.4. Tunele kolejowe na Śląsku	185
6.2. Architektura obiektów kolejowych	199
6.2.1. Architektura dworców kolejowych w prowincjach poznańskiej i śląskiej do 1914 roku	201
6.2.2. Kolejowe obiekty towarzyszące	240
VII. Relacje społeczeństwa z koleją	253
7.1. Wnioski i petycje o budowę nowych obiektów i linii kolejowych	254
7.2. Uroczystości uruchamiania nowych obiektów oraz linii kolejowych	256
7.3. Codzienne i niecodzienne relacje z koleją	260
7.4. Podróże koleją, ich natężenie i kierunki w prowincjach poznańskiej i śląskiej	267
7.5. Przejazdy wycieczkowe i obowiązujące taryfy	275
7.6. Instytucjonalne oddziaływanie społeczeństwa na usprawnianie funkcjonowania kolei	281
Podsumowanie	286
Bibliografia	293
Wykaz skrótów	300
Źródła ilustracji	300
Spis ilustracji	301
Spis tabel	306
Indeks osób	307
Indeks nazw geograficznych	314
Załączniki	320
Summary	332
Zusammenfassung	334